

Z a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 17. Zettortdeenâ 28tâ April 1838.

Ustizzama mihlestiba laulatu
kauschu starpâ.

Dsihwoja Wahzsemme generalis ar wahrbu
Rihdesel, kurram Deew's bij wehlejis faeet ar
taifnu un lihds pat nahwei ustizzigu laulibas
draudseni, kas bij augsta Pruhfchu ministera
meita, Scharlotte wahrda. — Gaddijahs
johnis 1776tâ gaddâ, kur tam ar fawu karrâ
pulkû bij jaet karrâ us Seemel-Ameriku. Kad
nu tam bij jashfirrah's no fawas tehru semmes
un no fawas draudsenes kas palikke grubta pak-
kat, tad winsch, kas to kâ fawu firdi mihleja,
gan wehlejahs to panent lihds. Un luhk, fchi
wehlefehana tai labbai draudseni bij firs'nigs
preeks; ta astahje fawus raddus, draugus un
eerastu dsihwi, un usnehme to zellu ar sawahm
trim meitimahm, kurrû wezzaka 4½ gaddu un
jaunaka 10 mehneschus wezzumâ bij, pah'r wis-
sahm grubtibahm ne behdadama; tohti ilgoda-
mees tikt pee fawa lunga. Virmais zelsch —
tawu tahlumu! — bij teescham zaur wissu Eng-
lenderu semmi zaur us paschu Eiropas stuhri. —
Pa scho zellu bij deesgan breefmu un behdu ja-
reds tai labbai gaspaschai wisswairak ar faweem
sikeem behrnineem, bet ta zerriba, fawu drau-
gu atkal redseht, dewe spehku wissas grubtibas
pah'rzeest. Pat tanni zellâ starp Eiropu un Ame-
riku abbas wezzakas meitinas gulleja smaggi ar
juh'ras slimmibu; bet kad mahte tahm prassija,
woi ne patihkoht labbak atpakkal greestees us
fawu semmi, tad schee labbi behrni atbildeja:
„Nè, nè! labpraht zeetifim slimmibu, kad tik
fluhtum pee fawa mihka tehwa.“ — Un tà tee
masinee lihds ar mahti ikreis, kad gulleht gahje,
arri par fawu tehru peeluhd'je Deewu. — Bei-
dsiht, pehz diwu mehneschu zella pa juhru,
sweiki, wissas grubtibas pah'rzeetuschi, aishnahje
us Ameriku un ohtrâ deenâ dewahs us to weetu,

kur pats winnas fungs bija, un notikke tur pehz
trim deenahm. Gan prattiseet, lassitaji, kahds
preeks tē buhs bijis scheem mihleem fawejeem,
kad pehz ilga laika weenreis tikke kohpâ! — Bet
tikfai diwi deenas dabbuja kohpâ palikt, jaw genera-
lam ar fawu pulku bij atkal jadohdahs us karrâ
breesmibu. Wianna mihla, ustizziga draudseni ar
faweem behrnineem dabbuja nu redseht karrâ breef-
mas, bet tatschu kâ ne warreja, tà ne warreja
ar fawu kungu palikt kohpâ, kaut to deesim kâ
wehlejahs. Zo winna patte fazzija: „karrâ
breesmiba irr gan bailiga, bet bailigaka wehl
tad, kad mihlsch draugs tur pulkâ irr un tam ne
warr palikt klah. Tapehz luhdsu fawu draugu,
lai man wehletu palikt klah paschâ breefina, jo
daschâ listâ es warretu tam buht par derrigu
paligu un karrâ breefmas manni te'ijf dauds ne
beedetû, ka istahku buhdamu.“

August mehnesi wianna eeweheleja kahbai Eng-
lenderu wirsneeka gaspaschai lihds noeet pee fawa
lunga tai tahlâ lehgeri, kur schis to brihd bija,
un schis zelsch bij deesgan behdu un breefmu
pils. Paschu jauku kohpâ-satilschanu apmah-
ze jaunus sturmes. Zo Amerikaneri ne gribbeja
kaut Eiropeereem atpakkal eet ar meeru un schis
padohms teem tik labbi isdewahs, ka 19tâ
September deenâ eefahzchs kauschana no jauna.
Schê fakka ta generata gaspascha: „Patte re-
dseju ar sawahm paschahm azzim, ka tee fa-
gahje kohpâ un, sinadama, ka mans wihrs
bij schinni uggunigâ breefina, drebbeju pee katra
schahweena, ko dabuju dsirdeht; redseju dauds
eewainotus, no kurreem trijus nesse manna dsih-
wolli.“ — 7tâ Oktober deenâ bij atkal breefminga
kauschana. Bet prohtams, ka scho reis Eiro-
peereem labbi ne weizahs, jo nu, kaut gan ne-
gants leetus lihje, tee zauru deenu un nakti, bes
atpuhschanas, dewahs atpakkal us Saratog pil-
fatu. Bet tas neko ne lihdsjeja, jo eenaidneeki

bij dewuschees teem ar rinki preekschâ un tà apstahjufchi, ka glahbschana wairs ne bij zerrejama. Arri generala gaspascha bij eestigguse paschâ schinni wissleelakâ breefma, bet touehr ta ne palaide farwu drohschibu un palauschanu us Deerwu, un glahbe sewi lihds ar fawejeem kâ spehdama. — Ka breefmigi gahjis, to rahda winnas paschas raksti, kas ta skann: „10tâ Oktober deenâ, pehz pufsdeenâs pulksten trijds, dsirdejam atkal leelgabbalu un karra ugguns ruhkschanu. Wihrs man likke fazziht, lai mehse ne kawedamees steidsotees us kahdu ne tablu mahju. — Es arr tubdal pufstezzinus ar faweem behrnneem steidsohs, sehdohs wahgds un — bijam patlabban tahm mahjam jaw tuwu, kad eeraudsiju us winnpuß uppes krasa Amerikanerus us muns mehrkedamus; — tubdal, bes ilgas apdohmaschanas, mettu behrnus us wahgu grihdas un patte teem pahri isplettohs. Bet tai paschâ azzumirkli skrehje lohde dseedadama zaur muhsu wahgeem zaur un fadraggaja weenam jaw eewainotam Englenderim rohku. Gan nu eestikkam tai mahjâ, bet karra trohksnis jo leels bij paschâ tuwumâ. Bij leelgabbali zelti prett muhsu patwebruuna weetu, jo eenaidneeki schkitte, ka tē buhshoht wissa generala faine un manta, un, tik teescham, kâ Deews mans leezineeks, tē tik ween bij fadraggati karra-wihri un seewas, kas ne spehje pretti turretees! — Tad salihdam wissi pagrabba, kas bij appaksch to mahju; behrni sabahse farwas galwinas manâ klehpi un tà gullejam us plikku semmi. Tabdâ breefmibâ palikkam wissu zauru nakti, bet no rihta, ne warredami pazeest nejauku smalku pagrabba, isgahjam klaijumâ, fur tublin atkal zehlehs leelgabbalu ruhkschana; tik tik ko patraum atkal samukt pagrabba; II leelgabbalu lohdes skrehje zaur muhsu mahjokli, tà, ka skaidri warreja dsirdeht zil breefmigi ruhze un spehrabs seenahm zauri pahr muhsu galwahm pahr. Es biju wairak mirruse ne kâ dsihwa no bailehm, ne tik dauds muhsu deht kâ to, kurru storpâ mans mihlais laulahs draugs mitte. Winsch likke daudsreis pehz muns wairzohht un fazziht, ka patš wehl effoht dsihws. — Zittâ rihtâ arri patš at-

nahze un muhs eepreezinaja. Winsch nu arri muns atstahje apsedlotu sirgu, ka mehse, ja wairjadsetu, warretu jo schigli glahbtees. Trihs Englenderu wirsneeki, kas mas ween bija eewainoti, apsohlijahs katrs weenu no manneem behrneem nemt us farwu sirgu — un tà palihdsieht glahbtees. Nu peenahze muns trescha deena. — No wissahm schē sabehguschahm seewahm un gaspaschahm tikkai es weena weeniga biju, kas nekahdu nelaimi fadsihwojuse; un tatschu mans wihrs bij pa deenahm un naktim nahwes breefmâs; ne nahze neweenu nakti paehni, bet gulleja pee waktō-ugguns us flapju un aukstu semmi. Un es? es kawēju laiku sliimus kohpdama un dalliju ar winneem farwu usturru. Tâ palikkam feschas deenas.“ —

Tai 17tâ Oktober deenâ Eiropēeru karrotaji atmette eerohtschus un padewahs Amerikanereem par karra-zeetumneekneem. Amerikaneru generalis, Skuzler, usnehme generala gaspaschu deesgan labprahgtigi. — Kad seema usnahze, dabjuja pawehleschanu, us to no turrenes tablu buhdamu Wirgihnes pilfatu eet. Bet eekam scho zeltu usnehme, palikke generalis sliims un tikkai zaur farwas gaspaschas ruhpihu gabdashchanu atkal affpirge. —

Zelsh us Wirgihnes pilfatu bij zaur tukfscheem, fur pa dauds juhdschm nekahda tekka ne bij. Un kaut gan dauds weetas ta labba gaspascha tikke draudsihi usnemta ar faweem behrneem, tatschu gaddijahs deesgan weetas, fur tohs sanehme us wisslaunaku wihti. Zhpaschi tohs mohzija bads un prohti, schi ta wissleelaka nohte, kas zella-wihram usbruhk. Kahdâ deenâ ap wakkaru notikke jaukâ widdâ un tur no kahdas fainncezes luhdsahs barribu. Schi gan atwehre pilnu kambari, bet aisdleedse no ta ko nemt, neganti sineedamees pahr scheem nabbdineem, kas isfalkufchi drebbeja. Tomehr winnas widdejas meitinas gauscha luhgschana amihksstinaja to zeetu firbi, ka ta ko deve. Zittâ weetâ, kad atkal ehdeens peetruhke, par welti sohlija 2 selta gabbalus par reekufschu miltu, jo tē besdeewigs fainneeks winneem atbildeja: „Ne par 100 selta gabbaleem jums dohtu kahdu far-

jinnu! un kad juhs kà sumni zits pakkat zittam no-
sprahgtu, tad es preezatohs! — Favu swehra
dubfchu! Tà nu tee ne dabbuja ne strappatu un
teem waijadseja ar nomehrdeteem sirgeem un is-
falkufscheem dohtees us preefchu.

Pascha Webruar mehnesi 1779tâ gaddâ tee
aisnahze Wirgihnes pilfatâ, kad pa 12 nedde-
lahm 678 Englenderu juhdses bij staigajufchi
baddu un behdas zeesdami. Bet ta ustizziga
gaspascha dabbuja nu jo wairak baudiht behdas.
Winnas laulahts draugs no faules karstuma
dabbuja gruhtu flimmibu, no ka tikkai ar moh-
lahm tikke glahbts ka ne mirre. Bet wehl tas
ne bij gan. 1780tâ gaddâ to peespeede jo grub-
ta flimmiba us ilgu gustu. Kad winna tam
fneedse sahles, tad schis to mihligi luhdse, lai
tam taujoht meerigi aismigt, jo dsihwotais jaw
wairs ne buhschoht. — Tadeht ta luhdse dakte-
ru, lai jel faktoht taifnibu, woi wehl buhschoht
dsihwotais woi ne? Tas atbildeja ar itt drohschu
balki: Valiks dsihws! Us scho wahrdu behrni
fakritte tam pee kahjahm un butfchoja tam roh-
kas, tã parahdidami favu firsnigu wehleschanu,
kaut-tehws paliktu weffels. Tas gahje labbam
dakteram til tohti pee firbs, ka winsch no wiffas
firbs fanehmahs un ar Deewa paligu to flimmu
laimigi isglahbe.

Ne ilgi pehz tam to generali peelikke zittam
pulkam. Bet kad winna weffeliba palikke ne-
pastahwiga, tad dabbuja weeglaku deenestu un
tam r-rijadseja pa juhru braukt us Kanad pil-
fatu. — Beidscht tatschu weenreis fadsihwoja to
laiku, fur dabbuja brihw aiseet us favu tehwa
semni. Echi pahrnahfchana pahr juhru arr ne
bij bes behdahm, jo wehtra falause kugga ma-
stus un gals stahweja preefch ozzim; tatschu ir
schoreis Deews glahbe un tee pa 4 neddetahm
atnahze Portsnuhtes pilfatâ, sinnama Englen-
deru ohstâ. Un no scheienes pa weenu mehnesi
tikke fawâ dsimtenê. — Tã teem wiffâ zellâ ne-
kas ne bij suddis, ka ween masa meitina, kas
Kanad pilfatâ dsimmuse, un turpat nomirre.
Zits, pa wisseem jaunakais behrninsch, kas pee-
dsimme Newjorkes pilfatâ, pahrzeete labbi wif-
fas juhras braufschanas. —

Echi augsta gaspascha dohd labbu preefch-
sihmi seewahm kà pareisi un ustizzigi jadsihwo
laulibâ un kà weenlihdfigi kohpâ japanes tapatt
launas, kà labbas deenas, ko Deews pehz fa-
wa neisdbbinajama padohma abbeem peefchir.
Tas irr pascha Deewa likkums un kas to ne
grihb, zit spehdams, peepildiht, tam, teescham!
labbak ne waijadsetu scho swehtu kahrtu usnemt.
Bet, Deewam schehl, tahdu kaufchu ne truhst
schinnis laifos; lai gan arri reds un panahf, ka
tahda dsihwoschana ne isdohdahs wifs par labbu,
tomehr ne atsifst to par favu paschu wainu,
bet weens ohtram to wainu krauj wirsü. —
Moscheshlojama un pohsta buhschana irr ta, fur
laulati draugi weens ohtru eerauga kà swehru
un dsihwo nefaberreschanâ. Tur ne warr sweh-
tiba un meers felt, neds wehl plaukt, seedeht un
auglus nest, bet pohsts un lahsti ween us katru
pehdu steidsahs pakkat. Bet turpretti swehtigi
un laimigi tee, kas weenprahrtigi wiffu, preeku
woi behdas, ko Deews teem peefchir, kohpâ
panes; teem gals puschkohts ar gohdu un
swehtibu! — To schi labba gaspascha gan
panahze pehz wiffahm pahrzeestahm behdahm,
zaur ko schehligs Deews mehds zilweku firbis
pahrbaudiht.

Winnas kungs — kas pehzak leelaku gohdu
eemantoja — nomirre 8 gaddus papreefch.
Winna ir tad, kad atraitne bij palikkufe, ar
fawejeem dsihwoja meerigâ labklahfchana libds
kamehr 19tâ Merz 1808 pee fawa drauga ais-
gahje muhschibâ to laimni baudiht, ko Deews foh-
lijis teem, kas winna prahtu darra. U. L.

Teefas fluddinaschanas.

Us pawehleschanu tahs Reiserifkas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walfis 2c. 2c. 2c.,
tohp wiffi tee, kam kahdas taifnas prassichanas pee
ta Wezz-Selshates fainneeka Kumschlu Zurra Eglicht
buhtu, kas inventariuma-truhkuma un magastines
parradu deht sawas mahjas nodewis, usatzinati, 20tâ
Zuhni f. g. pee Jaun- un Wezz-Selshates pagasta
teefas peeteiltees. Jaun- un Wezz-Selshates pagasta
teefa, tai 20tâ April 1838.

(L. S.) ††† Sihmann Dreimann, pagasta wezz.
(Nr. 10.) Fr. Hildebrandt, pagasta teefas fcrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwalbinecka wiffas Kreewu Walts 2c. 2c. 2c., tohp wiffi tee, kam kahdas taisnas prassifchanas pee ta Kalnamuischas fainneeka Jaunsemmu Ernst Jaunfohn buhtu, kas inwentariuma-truhkuma un magasihnes parradu dehl sawas mahjas nobewis, usaizinati, 23schâ Juhni f. g. pee Appuffes un Kalnamuischas pagasta teefas peeteiltees. Appuffes un Kalnamuischas pagasta teefa, 23schâ April 1838. 2
(L. S.) ††† Andreij Feldmann, pagasta wezzakais.
(Nr. 8.) Fr. Hildebrandt, pagasta teefas ffrihweris.

No Krohna Bramberges pagasta teefas teef sinnamu darrichts, ka 4tâ Mei f. g. Palzgrahwes fainneeka Zillehnu Klahwa mahjâs daschadas leetas uhtrupé tiks pahrhohtas.
Krohna Bramberges pagasta teefa, tai 16tâ April 1838.
(L. S.) H. Friedmann, peefchdetais.
(Nr. 75.) G. Paulborn, pagasta teefas ffrihweris.

Werpenešmuischas Rihpeli mahju fainneeka Peter Weifa manta, pahr kurru konkurse spreesta, tiks 16tâ Mei f. g. uhtrupé pahrhohta. 1
Peenawas pagasta teefa, 28tâ April 1838. 3
††† Alton Laube, peefchdetais.
F. Henko, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi tee kam kahdas taisnas parradu prassifchanas buhtu pee ta krohna Sezzes muischas fainneeka Jahne Blumberg no Pohpu mahjahm, pahr kurra mantu parradu dehl konkurse spreesta, tohp zaur scho usaizinati 13tâ Mei f. g. pee schihs pagasta teefas peeteiltees, jo wehlat neweens wairs ne taps klausihits.
Talsinas pagasta teefa, 21mâ Merz 1838. 1
(L. S.) ††† Pohlen Jurre, pagasta wezzakais.
(Nr. 58.) Schurefsky, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassifchanas buhtu pee ta krohna Wezz-Sehren muischas fainneeka George Kirsch no Dhrlan mahjahm, pahr kurra mantu parradu dehl konkurse spreesta, tohp zaur scho usaizinati, 6tâ Mei f. g. pee schihs pagasta teefas peeteiltees, jo wehlat neweens ne taps klausihits. Talsinas pagasta teefa, 5tâ Merz 1838. 1
(L. S.) ††† Pohlen Jurre, pagasta wezzakais.
(Nr. 40.) Schurefsky, pagasta teefas ffrihweris.

No Iggenesmuischas pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassifchanas pee ta Iggenesmuischas fainneeka Meschwehweru Kristapp Zehlabsohna buhtu, pahr kurra mantu inwentariuma-truhkuma, magasihnes un zittu parradu dehl konkurse spreesta, usaizinati, lihds 30tu Mei f. g. kas par to weenigu un isflehgfschanas terminu nolikts, ar sawahm prassifchanahm pee Iggenes pagasta teefas peeteiltees, jo wehlat neweens wairs ne taps klausihits.

Iggenes pagasta teefa, 9tâ April 1838. 2
(Nr. 20.) Karl Freymann, pagasta wezzakais.
Rümmeler, pagasta teefas ffrihweris.

Tschiggans, ar wahrdu Frits, kas sawadas leetas Tahschu-Padderes krohgâ eekihlajis, teef usaizinahits, peeminnetas leetas 6 neddelu starpâ isnemt, zittabi tahs tiks uhtrupé pahrhohtas.
Tahschu-Padderé, 11tâ April 1838. 2
(Nr. 11.) Languth, pagasta teefas ffrihweris.

Zittas flubdinafchanas.

Abfires muischâ, pee Randawas, warr kafrâ laifâ labbus dsehtus kalkus, 2 sudr. rubl. laste, dabhuht. 3

Zaur scho teef sinnamu darrichts, ka Salkasmuischâ un Krohna Zehkaba un Penkulesmuischâ labbi dihgofchas lehzes par 90 kap. sudr. puhra warr dabhuht pirkt. Salkasmuischâ, 7tâ April 1838. 1

Zennesmuischâ, ne tablu no Zelgawas, warr no Jahneem f. g. 100 flauzamas gohwis us arrenti dabhuht.
Zennesmuischâ, 13tâ April 1838. 2

Zee flauzami lehyi Krohna Reschamuischâ, no 50 flauzamahtu gohwim, irr no Jahneem f. g. us arrenti dabhujami. 2
F. A. Bruher.

Zas pee Krohna Kulpesmuischas peeberrigs Paugus krohgs, us Bauftas leelzetka, irr no Jahneem f. g. tiklabb us weenu ka arri us wairaf gadbeem us arrenti dabhujams. Klahtakas sinnas warr pee appalschraftita dabhuht. 2
F. A. Bruher.

W r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas gubernementu augstas waldischanas pusses: Hofrath von Braunschweig, grahm. pahrluhfotais, No. 215.